



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

30 ianuarie 2020*

„Trimitere preliminară – Directiva 82/891/CEE – Articolele 12 și 19 – Divizarea societăților comerciale cu răspundere limitată – Protecția intereselor creditorilor societății divizate – Nulitatea divizării – Acțiune pauliană”

În cauza C-394/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Corte d'appello di Torino (Curtea de Apel din Torino, Italia), prin decizia din 27 februarie 2018, primită de Curte la 14 iunie 2018, în procedura

I. G. I. Srl

împotriva

Maria Grazia Cicenia,

Mario Di Piero,

Salvatore de Vito,

Antonio Raffaele,

cu participarea:

Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, și domnii P. G. Xuereb (raportor), T. von Danwitz, C. Vajda și A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul R. Schiano, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 iunie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru I. G. I. Srl, de S. Ietti, avvocatessa,

* Limba de procedură: italiana.

- pentru Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl, de S. Pierro și de S. Ietti, avvocatesses,
 - pentru Comisia Europeană, de L. Malferrari, de W. Mölls și de H. Støvlbæk, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 septembrie 2019,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 12 și 19 din A șasea directivă 82/891/CEE a Consiliului din 17 decembrie 1982 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind divizarea societăților comerciale pe acțiuni (JO 1982, L 378, p. 47, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 50), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/63/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 (JO 2007, L 300, p. 47) (denumită în continuare „A șasea directivă”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între I. G. I. Srl, pe de o parte, și doamna Maria Grazia Cicenia și domnii Mario Di Pierro, Salvatore de Vito, precum și Antonio Raffaele, pe de altă parte, în legătură cu posibilitatea acestora din urmă, în calitate de creditori ai unei societăți divizate al cărei patrimoniu a fost transferat în parte către I. G. I., de a exercita o acțiune pauliană cu scopul de a obține declararea inopozabilității actului de divizare în ceea ce îi privește și de a formula acțiuni executorii sau asigurătorii asupra bunurilor transferate către I. G. I.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

A treia Directivă 78/855/CEE

- 3 Articolul 1 din A treia directivă 78/855/CEE a Consiliului din 9 octombrie 1978 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind fuziunile societăților comerciale pe acțiuni (JO 1978, L 295, p. 36, Ediție specială 17/vol. 1, p. 42), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/63 (denumită în continuare „A treia directivă”), intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede la alineatul (1):

„Măsurile de coordonare prevăzute prin prezenta directivă se aplică actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind următoarele forme de societate comercială:

[...]

- în Italia:

la società per azioni

[...]”

- 4 Articolul 13 alineatul (3) din A treia directivă prevede:

„Protecția în cauză poate fi diferită pentru creditorii societății absorbante și pentru cei ai societății absorbite.”

A șasea directivă

- 5 Potrivit celui de al optulea considerent al celei de A șasea directive:

„[...] creditorii, inclusiv deținătorii de obligațiuni, precum și titularii altor drepturi asupra societăților implicate într-o divizare trebuie protejați astfel încât divizarea să nu le afecteze negativ interesele”

- 6 Al unsprezecelea considerent al acestei directive prevede:

„[...] pentru a asigura certitudinea juridică în raporturile dintre societățile implicate într-o divizare, între acestea și terți și între asociați, trebuie limitate cazurile de nulitate prin aceea de a se prevedea posibilitatea de a acoperi neregulile ori de câte ori este posibil și prin restrângerea termenului în care poate fi invocată nulitatea.”

- 7 Articolul 1 din directiva menționată prevede:

„(1) Dacă statele membre permit societăților comerciale aflate sub incidența legislațiilor lor și menționate la articolul 1 alineatul (1) din [A treia directivă] să efectueze operațiunea de divizare prin absorbție conform definiției de la articolul 2 din prezenta directivă, ele supun operațiunile în cauză dispozițiilor capitolului I din prezenta directivă.

(2) Dacă statele membre permit societăților comerciale menționate la alineatul (1) să efectueze operațiuni de divizare prin constituirea unei noi societăți în înțelesul articolului 21, ele supun operațiunile în cauză dispozițiilor capitolului II din prezenta directivă.

[...]”

- 8 Articolul 2 din A șasea directivă prevede:

„(1) În înțelesul prezentei directive, «divizare prin absorbție» înseamnă operațiunea prin care, după dizolvarea fără intrare în lichidare, o societate comercială transferă mai multor societăți comerciale toate activele și pasivele sale în schimbul alocării către acționarii societății divizate de acțiuni la societățile care primesc contribuții ca urmare a divizării (denumite în continuare «societăți beneficiare») și, eventual, a unei plăți în numerar care nu poate depăși 10 % din valoarea nominală a acțiunilor alocate sau, în absența acesteia, din echivalentul lor contabil.

[...]

(3) În cazul în care prezenta directivă face trimitere la [A treia directivă], expresia «societăți comerciale care fuzionează» înseamnă «societățile comerciale implicate într-o divizare», expresia «societate absorbită» înseamnă «societatea divizată», expresia «societate absorbantă» înseamnă «fiecare dintre societățile beneficiare», iar expresia «proiect de fuziune» înseamnă «proiect de divizare».”

- 9 Articolul 12 din A șasea directivă are următorul cuprins:

„(1) Legislațiile statelor membre trebuie să prevadă un sistem adecvat de protecție a intereselor creditorilor societăților implicate în divizare ale căror creanțe sunt anterioare datei publicării proiectului de divizare și nu sunt scadente la data publicării.

(2) În acest scop, legislațiile statelor membre prevăd cel puțin dreptul creditorilor în cauză de a obține garanții adecvate dacă această protecție este impusă de situația financiară a societății divizate și de cea a societății căreia îi va fi transferată obligația în conformitate cu proiectul de divizare și dacă creditorii în cauză nu dispun deja de astfel de garanții.

(3) Dacă un creditor al societății căreia îi este transferată obligația în conformitate cu proiectul de divizare nu a obținut satisfacție, societățile beneficiare sunt solidar răspunzătoare pentru obligația în cauză. Statele membre pot limita această răspundere la activul net alocat fiecăreia dintre societățile în cauză, cu excepția celei căreia i-a fost transferată obligația. Cu toate acestea, statele membre pot să nu aplice prezentul alineat dacă operațiunea de divizare este supusă monitorizării unei autorități judecătorești în conformitate cu articolul 23 și o majoritate din numărul creditorilor reprezentând trei pătrimi din valoarea creanțelor sau o majoritate din orice clasă de creditori ai societății divizate sunt de acord să renunțe la răspunderea solidară la o adunare convocată în temeiul articolului 23 alineatul (1) litera (c).

(4) Se aplică articolul 13 alineatul (3) din [A treia directivă].

(5) Fără a aduce atingere normelor privind exercitarea colectivă a drepturilor lor, alineatele (1)-(4) se aplică deținătorilor de obligațiuni la societățile implicate în divizare, cu excepția cazului în care divizarea a fost aprobată de o adunare a deținătorilor de obligațiuni, dacă legislația internă prevede o astfel de adunare, sau individual de către deținătorii de obligațiuni.

(6) Statele membre pot să prevadă că societățile beneficiare poartă răspunderea solidară și indivizibilă pentru obligațiile societății divizate. În acest caz, statele membre pot să nu aplice alineatele anterioare.

(7) Dacă un stat membru combină sistemul de protecție a creditorilor prevăzut la alineatele (1)-(5) cu răspunderea solidară a societăților beneficiare prevăzută la alineatul (6), statul membru poate limita această răspundere solidară la activul net alocat fiecăreia dintre societățile în cauză.”

10 Articolul 15 din A șasea directivă prevede:

„Legislațiile statelor membre determină data de la care divizarea produce efecte.”

11 Articolul 17 alineatul (1) din această directivă prevede:

„O divizare are următoarele efecte *ipso jure* și simultan:

- (a) transferul, atât între societatea divizată și societățile beneficiare, cât și în ceea ce privește terții, a tuturor activelor și pasivelor societății divizate către societățile beneficiare; la efectuarea acestui transfer, activele și pasivele sunt divizate conform alocării prevăzute în proiectul de divizare sau la articolul 3 alineatul (3);
- (b) acționarii societății divizate devin acționari ai uneia sau mai multora dintre societățile beneficiare în conformitate cu alocarea prevăzută în proiectul de divizare;
- (c) societatea divizată încetează să mai existe.”

12 Articolul 19 din directiva menționată are următorul cuprins:

„(1) Legislațiile statelor membre pot adopta dispoziții privind nulitatea divizărilor doar în conformitate cu următoarele condiții:

- (a) nulitatea trebuie pronunțată prin hotărâre judecătorească;
- (b) divizările care produc efecte în temeiul articolului 15 pot fi declarate nule doar dacă legalitatea lor nu a fost supusă controlului preventiv judecătorec sau administrativ, dacă nu au fost întocmite sau certificate în forma juridică adecvată sau dacă se arată că decizia adunării generale este nulă sau poate fi anulată în conformitate cu dreptul intern;

- (c) procedurile de anulare nu pot fi inițiate după expirarea unui termen de șase luni de la data la care divizarea este opozabilă persoanei care invocă nulitatea sau dacă situația a fost rectificată;
- (d) dacă un defect care poate conduce la anularea unei divizări poate fi remediat, instanța competentă acordă societăților implicate un termen pentru rectificarea situației;
- (e) hotărârea de anulare a unei divizări se publică în modul prevăzut de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din [Prima directivă 68/151/CEE a Consiliului din 9 martie 1968 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 58 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților (JO 1968, L 65, p. 8, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 3)];
- (f) dacă legislația unui stat membru permite contestarea unei astfel de hotărâri de către terți, contestația poate fi făcută doar în termen de șase luni de la publicarea hotărârii în modul prevăzut de Directiva 68/151/CEE;
- (g) hotărârea de anulare a unei divizări nu afectează prin ea însăși valabilitatea obligațiilor în sarcina sau în beneficiul societăților beneficiare angajate înainte de publicarea hotărârii și după data prevăzută la articolul 15;
- (h) fiecare dintre societățile beneficiare este răspunzătoare pentru obligațiile născute după data de la care divizarea produce efecte și înainte de data publicării hotărârii de anulare a divizării. Societatea divizată este, de asemenea, răspunzătoare pentru aceste obligații; statele membre pot prevedea limitarea acestei răspunderi la cota din activul net transferată către societatea beneficiară în sarcina căreia cad obligațiile în cauză.

(2) Prin derogare de la alineatul (1) litera (a), legislația unui stat membru poate să prevadă, de asemenea, pronunțarea nulității unei divizări de către o autoritate administrativă, dacă o astfel de decizie poate fi contestată în instanță. Literele (b), (d), (e), (f), (g) și (h) se aplică prin analogie autorității administrative. Această procedură de anulare nu poate fi inițiată după expirarea unui termen de șase luni de la data prevăzută la articolul 15.

(3) Dispozițiile menționate anterior nu aduc atingere legislațiilor statelor membre privind nulitatea unei divizări pronunțată ca urmare a unui alt tip de control decât cel preventiv judecătoresc sau administrativ al legalității.”

13 Articolele 2-19 din A șasea directivă figurează în capitolul I, intitulat „Divizarea prin absorbție”.

14 În capitolul II din directiva menționată, intitulat „Divizarea prin constituirea de noi societăți comerciale”, articolul 21 alineatul (1) din aceasta prevede:

„În înțelesul prezentei directive, «divizare prin formarea de noi societăți comerciale» înseamnă operațiunea prin care, după ce este dizolvată fără a intra în lichidare, o societate comercială transferă către mai multe societăți nou-constituite toate activele și pasivele sale în schimbul alocării către acționarii societății divizate de acțiuni la societățile beneficiare și, eventual, al unei plăți în numerar de maximum 10 % din valoarea nominală a acțiunilor alocate sau, în absența acestora, din echivalentul lor contabil.”

- 15 Potrivit articolului 22 alineatul (1) din directiva menționată, care figurează de asemenea în capitolul II din aceasta:

„Articolele 3, 4, 5 și 7, articolul 8 alineatele (1) și (2) și articolele 9-19 din prezenta directivă se aplică, fără a aduce atingere articolelor 11 și 12 din Directiva 68/151/CEE, în cazul divizării prin constituirea de noi societăți. În acest scop, «societăți implicate într-o divizare» înseamnă societatea divizată, iar expresia «societate beneficiară de aporturile care rezultă din divizare» înseamnă fiecare dintre noile societăți comerciale.”

- 16 Articolul 25 din A șasea directivă, care figurează în capitolul IV din aceasta, intitulat „Alte operațiuni asimilate divizărilor”, prevede:

„Dacă legislația unui stat membru permite una dintre operațiunile menționate la articolul 1, fără ca societatea divizată să înceteze să existe, se aplică capitolele I, II și III, cu excepția articolului 17 alineatul (1) litera (c).”

Dreptul italian

- 17 Articolul 2503 din codice civile (Codul civil), intitulat „Opoziția creditorilor”, prevede:

„Fuziunea poate fi pusă în aplicare numai după 60 de zile de la ultima dintre înscrierile prevăzute la articolul 2502 bis, mai puțin în cazul unui acord al creditorilor societăților implicate în fuziune, a căror creanță este anterioară înscrierii sau publicării prevăzute la al treilea paragraf al articolului 2501 ter sau al plății creditorilor care nu și-au dat acordul, ori în cazul depunerii sumelor în cauză la o bancă, cu excepția situației în care raportul prevăzut la articolul 2501 sexies a fost întocmit, pentru toate societățile implicate în fuziune, de aceeași societate de audit care, pe propria răspundere în sensul celui de al șaselea paragraf al articolului 2501 sexies, atestă că, ținând cont de situația patrimonială și financiară a societăților implicate în fuziune, nu mai sunt necesare garanții pentru protejarea creditorilor menționați.

Dacă nu este întrunită niciuna dintre aceste excepții, creditorii menționați la paragraful precedent pot formula opoziție în termenul de 60 de zile menționat. În acest caz, se aplică ultimul paragraf al articolului 2445.”

- 18 Articolul 2504 quater din acest cod, intitulat „Nevaliditatea fuziunii”, prevede:

„După înscrierea potrivit celui de al doilea paragraf al articolului 2504, actul de fuziune nu mai poate fi declarat nevalid.

Nu se aduce atingere dreptului la repararea prejudiciului eventual suferit de asociați sau de terții prejudiciați prin fuziune.”

- 19 Articolul 2506 din codul menționat, intitulat „Forme de divizare”, prevede:

„În cadrul divizării, o societate alocă întreg patrimoniul său mai multor societăți, preexistente sau nou-constituite, sau o parte din patrimoniul său, în acest caz eventual unei singure societăți, iar acțiunile sau părțile sociale corespunzătoare acționarilor săi.

Plata unei sulțe în numerar este autorizată, cu condiția ca aceasta să nu depășească 10 % din valoarea nominală a acțiunilor sau a părților sociale distribuite. În plus, este permis ca, în urma unui acord unanim, anumiți acționari să nu primească acțiuni sau părți de la una dintre societățile beneficiare ale divizării, ci acțiuni sau părți de la societatea divizată.

Societatea divizată poate, în contextul divizării, fie să se dizolve fără lichidare, fie să își continue activitatea.

Este interzisă participarea la divizare societăților aflate în lichidare care au început repartizarea activului.”

20 Articolul 2506 ter ultimul paragraf din Codul civil, intitulat „Dispoziții aplicabile”, prevede:

„Articolele 2501 septies, 2502, 2502 bis, 2503, 2503 bis, 2504, 2504 ter, 2504 quater, 2505 primul și al doilea paragraf, 2505 bis și 2505 ter se aplică de asemenea divizării. Toate referirile la fuziune conținute în articolele menționate se înțeleg ca referiri și la divizare.”

21 Articolul 2506 quater din acest cod, intitulat „Efectele divizării”, prevede la ultimul paragraf:

„Fiecare societate răspunde în solidar, în limitele activului net care i-a fost atribuit sau care i-a rămas, pentru datoriile societății divizate care nu au fost stinse de societatea în sarcina căreia au fost repartizate.”

22 Potrivit articolului 2901 din codul menționat, care figurează într-o secțiune intitulată „Despre acțiunea revocatorie”:

„Creditorul, chiar și atunci când deține o creanță afectată de o condiție sau de un termen, poate solicita să fie declarate inopozabile față de el actele de dispoziție cu privire la patrimoniu încheiate de debitor în fraudă drepturilor sale, în cazul în care sunt întrunite următoarele condiții:

- 1) debitorul avea cunoștință de prejudiciul cauzat creditorului sau, atunci când este vorba despre un act anterior nașterii creanței, actul a fost încheiat cu intenția frauduloasă de a împiedica stingerea acesteia;
- 2) în plus, atunci când este vorba despre un act cu titlu oneros, terțul avea cunoștință de prejudiciu și, în cazul unui act anterior nașterii creanței, a participat la încheierea actului realizat cu intenția de a dăuna creditorului.

[...]”

23 Reiese de la articolul 2902 primul paragraf din Codul civil că creditorul în favoarea căruia a fost pronunțată o hotărâre de declarare a inopozabilității actului de dispoziție asupra patrimoniului debitorului prin care s-a adus atingere garanției patrimoniale generale a creditorilor poate introduce împotriva terților dobânditori acțiunile în executare sau în conservare asupra bunurilor care fac obiectul actului atacat.

24 În sfârșit, reiese de la articolul 2903 din acest cod că acțiunea revocatorie este supusă unui termen de prescripție de cinci ani care începe să curgă de la îndeplinirea actului.

Litigiul principal și întrebările preliminare

25 Prin înscrisul notarial din 16 septembrie 2009, Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl a transferat, în cadrul unei divizări, o parte din patrimoniul său către I. G. I., constituită în acest scop prin același act notarial.

26 Întrucât au apreciat că divizarea menționată a condus la pierderea de către Costruzioni Ing. G. Iandolo a unei mari părți din patrimoniul său și că, în prezent, nu mai era proprietara decât a unor parcele de teren cu o valoare redusă, doamna Cicenja, precum și domnii Di Pierro, Vito și Raffaele au formulat o

acțiune la Tribunale di Avellino (Tribunalul din Avellino, Italia) împotriva lui I. G. I. și Costruzioni Ing. G. Iandolo, în care au declarat că sunt creditori ai acesteia din urmă. Cu titlu principal, ei au introdus o acțiune revocatorie denumită „acțiune pauliană” în temeiul articolului 2901 din Codul civil, prin care au solicitat să se declare inopozabilitatea actului de divizare în discuție în ceea ce îi privește. Cu titlu subsidiar, ei au solicitat ca Costruzioni Ing. G. Iandolo și I. G. I să fie declarați răspunzători în solidar pentru datoriile Costruzioni Ing. G. Iandolo, în temeiul articolului 2506 quater din Codul civil.

- 27 Prin hotărârea din 11 decembrie 2015, Tribunale di Avellino (Tribunalul din Avellino) a admis cererea principală a creditorilor și a declarat actul de transfer al bunurilor, conținut în actul de divizare în discuție, inopozabil față de aceștia „în ceea ce privește bunurile menționate în actul revocat, aflate încă în proprietatea I. G. I.”.
- 28 I. G. I. și Costruzioni Ing. G. Iandolo au formulat apel împotriva acestei hotărâri la Corte d’Appello di Napoli (Curtea de Apel din Napoli, Italia), invocând faptul că acțiunea pauliană introdusă de creditorii în cauză este inadmisibilă pentru motivul că opoziția vizată la articolul 2503 din Codul civil este singura cale de atac pe care pot să o exercite creditorii societăților care participă la o divizare și că, în cazul în care nu se formulează nicio opoziție, efectele divizării devin definitive în raport cu acești creditori. Aceste societăți susțin, în plus, că articolul 2504 quater din Codul civil se opune ca o divizare să fie declarată nevalidă după ce au fost efectuate formalitățile de publicare.
- 29 Instanța de trimitere arată că articolele 2503, 2504 quater, 2506 ter și articolul 2506 quater ultimul paragraf din Codul civil transpun, în dreptul național, articolele 12 și 19 din A șasea directivă.
- 30 Mai precis, instanța de trimitere arată că, pentru a pune în aplicare articolul 12 din A șasea directivă, care privește protecția intereselor creditorilor societăților care participă la divizare pentru creanțele născute anterior publicării proiectului de divizare, legiuitorul italian a prevăzut că creditorii, ale căror drepturi sunt anterioare divizării, pot formula opoziție la divizare într-un termen scurt. De asemenea, acesta a prevăzut că fiecare societate este obligată să răspundă în solidar, în limitele activului net care i-a fost atribuit sau pe care l-a păstrat, de datoriile societății divizate pe care societatea căreia i-a fost transferată obligația nu le-a stins. În sfârșit, acesta a prevăzut, în cazul în care actul de divizare nu mai poate fi declarat nevalid, un drept la repararea prejudiciului eventual suferit de asociații sau de terți prejudiciați prin divizare.
- 31 Instanța de trimitere arată de asemenea că, pentru a pune în aplicare articolul 19 din A șasea directivă, care prevede regimul nulității unei divizări, legiuitorul italian a prevăzut că actul de divizare nu mai poate fi invalidat atunci când a fost înregistrat în registrul întreprinderilor.
- 32 Instanța de trimitere subliniază de asemenea că, în ceea ce privește aspectul dacă acțiunea pauliană introdusă de creditorii unei societăți divizate este admisibilă, există două curente de jurisprudență opuse care au fost dezvoltate de instanțele de fond.
- 33 Potrivit unui prim curent de jurisprudență, o astfel de acțiune este admisibilă pentru motivul că, deși atât opoziția prevăzută la articolul 2503 din Codul civil, cât și acțiunea revocatorie prevăzută la articolul 2901 din acest cod au ca obiect menținerea garanției creditorilor asupra patrimoniului debitorului, aceste acțiuni nu sunt comparabile. Astfel, acestea diferă prin persoanele care se pot prevala de ele, prin momentul în care pot fi formulate, prin termenele în care trebuie exercitate, prin faptul că acțiunea revocatorie urmărește să sancționeze un comportament fraudulos și, în sfârșit, prin efectele lor.
- 34 Potrivit celui de al doilea curent de jurisprudență, o acțiune revocatorie a creditorilor societății scindate trebuie să fie exclusă având în vedere obiectivul celei de A șasea directive, care urmărește să asigure că efectele divizării devin definitive și irevocabile față de creditori, într-un termen scurt, pentru a proteja interesele numeroaselor părți interesate, vizate de divizare, altele decât creditorii societății divizate.

- 35 În această privință, instanța de trimitere observă că menținerea securității juridice a efectelor divizării și a intereselor părților interesate în divizare, care este unul dintre obiectivele celei de A șasea directive, nu poate fi asigurată decât dacă lipsa exercitării acțiunilor prevăzute la articolul 12 din A șasea directivă are ca efect excluderea posibilității creditorilor de a exercita ulterior alte acțiuni pentru a proteja garanția lor asupra patrimoniului debitorului. Astfel, noțiunea de „nulitate” prevăzută la articolul 19 din A șasea directivă ar trebui să cuprindă toate acțiunile care determină ineficacitatea divizării, atât absolută, cât și relativă, și, în acest din urmă caz, independent de validitatea divizării.
- 36 Instanța de trimitere subliniază totuși că articolul 12 din A șasea directivă nu exclude exercitarea oricărei acțiuni ulterioare prin care se urmărește protejarea garanției creditorilor asupra patrimoniului debitorului și că există un anumit număr de diferențe, în dreptul național, între acțiunea în declararea nulității și acțiunea pauliană.
- 37 În aceste condiții, Corte d'appello di Napoli (Curtea de Apel din Napoli) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Creditorii societății divizate, ale căror drepturi sunt anterioare divizării și care nu s-au prevalat de posibilitatea de a formula opoziție în temeiul articolului 2503 din Codul civil (cu alte cuvinte, instrumentul de protecție instituit în cadrul transpunerii articolului 12 din [A șasea directivă]), pot exercita acțiunea revocatorie (sau pauliană) în temeiul articolului 2901 din Codul civil după ce divizarea a fost realizată, în scopul de a obține declararea faptului că această divizare nu produce efecte față de ei și, așadar, de a obține o poziție preferențială în cadrul executării silite față de creditorii societății beneficiare sau ai societăților beneficiare, precum și de a fi plasați în rang înaintea asociaților acestora din urmă?
- 2) Noțiunea de «nulitate» prevăzută la articolul 19 din [A șasea directivă] se referă numai la acțiunile care afectează validitatea actului de divizare sau și la cele care, deși nu afectează validitatea actului, solicită «lipsirea relativă de efecte» sau inopozabilitatea divizării?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la directiva aplicabilă

- 38 În cererea de decizie preliminară, instanța de trimitere se referă atât la A șasea directivă, cât și la Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (JO 2017, L 169, p. 46), care a abrogat A șasea directivă începând de la data intrării sale în vigoare, la 20 iulie 2017. Dat fiind că toate faptele din acțiunea principală sunt anterioare datei de intrare în vigoare a Directivei 2017/1132, se aplică A șasea directivă.

Cu privire la competența Curții

- 39 Comisia a exprimat îndoieli referitoare la competența Curții de a se pronunța cu privire la prezenta cerere de decizie preliminară, pentru motivul că litigiul principal nu ar intra în domeniul de aplicare al celei de A șasea directive, întrucât numai o parte a patrimoniului Costruzioni Ing. G. Iandolo a fost transferată către I. G. I.
- 40 Astfel, potrivit Comisiei, din articolul 21 alineatul (1) din A șasea directivă coroborat cu articolul 2 alineatul (1) din directiva menționată reiese că aceasta nu se aplică divizărilor prin constituirea de noi societăți decât în cazul transferului ansamblului patrimoniului activ și pasiv al societății divizate.

- 41 Pe de o parte, astfel cum arată domnul avocat general la punctul 43 din concluzii, din titlul celei de A șasea directive reiese că aceasta privește divizarea societăților pe acțiuni. Rezultă de asemenea din articolul 1 din această directivă coroborat cu articolul 1 alineatul (1) din A treia directivă că A șasea directivă se aplică, pentru Republica Italiană, „società per azioni” (societăților pe acțiuni). Or, Costruzioni Ing. G. Iandolo și I. G. I. nu sunt societăți pe acțiuni, ci societăți cu răspundere limitată.
- 42 Pe de altă parte, în temeiul articolului 21 din A șasea directivă, este considerată divizare prin constituirea de noi societăți operațiunea prin care, ca urmare a dizolvării fără lichidare, o societate comercială transferă către mai multe societăți nou-constituite toate activele și pasivele sale. Costruzioni Ing. G. Iandolo nu a transferat însă ansamblul patrimoniului său mai multor societăți, ci numai o parte din patrimoniul său unei societăți, I. G. I.
- 43 În consecință, operațiunea de divizare în discuție în litigiul principal nu intră în mod direct în domeniul de aplicare al celei de A șasea directive.
- 44 Potrivit articolului 267 TFUE, Curtea este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la interpretarea tratatelor, precum și a actelor adoptate de instituțiile Uniunii Europene. În cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale, instituită prin acest articol, numai instanța națională are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, dacă întrebările adresate de instanțele naționale au ca obiect interpretarea unei prevederi de drept al Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punctul 29, precum și jurisprudența citată).
- 45 În temeiul acestei jurisprudențe, Curtea s-a declarat, în mai multe rânduri, competentă să statueze asupra cererilor de decizie preliminară referitoare la dispoziții de drept al Uniunii în cazuri în care situația de fapt din cauza principală se situa în afara domeniului de aplicare direct al dreptului Uniunii, dar în care aplicabilitatea respectivelor dispoziții ale acestui drept fusese determinată de dreptul național ca urmare a trimiterii realizate de acesta din urmă la conținutul acelor dispoziții. În aceste cazuri, deși faptele din litigiul principal nu intră în mod direct în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, aplicabilitatea dispozițiilor acestui drept a fost determinată de legislația națională, care s-a conformat, în soluționarea unor situații pur interne, soluțiilor reținute de dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 1990, Dzodzi, C-297/88 și C-197/89, EU:C:1990:360, punctul 37, Hotărârea din 17 iulie 1997, Leur-Bloem, C-28/95, EU:C:1997:369, punctele 27 și 32, și Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 53).
- 46 Astfel, atunci când o legislație națională se conformează, în soluționarea unor situații pur interne, soluțiilor reținute de dreptul Uniunii, pentru a evita, de exemplu, apariția unor discriminări împotriva resortisanților naționali sau a unor eventuale denaturări ale concurenței ori pentru a asigura o procedură unică în situații comparabile, există un interes cert al Uniunii ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare, dispozițiile sau noțiunile preluate din dreptul Uniunii să primească o interpretare uniformă, indiferent care ar fi condițiile în care acestea urmează să fie aplicate. Astfel, o interpretare de către Curte a dispozițiilor dreptului Uniunii în situații pur interne se justifică pentru motivul că aplicabilitatea acestora a fost determinată de dreptul național în mod direct și necondiționat pentru a asigura un tratament identic situațiilor interne și situațiilor reglementate de dreptul Uniunii (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868, punctele 18 și 19, și Hotărârea din 21 noiembrie 2019, Deutsche Post și alții, C-203/18 și C-374/18, EU:C:2019:999, punctul 37).
- 47 Atunci când Curtea este sesizată de o instanță națională în contextul unei situații care nu intră în mod direct în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, aceasta nu poate, fără o altă precizare din partea instanței de trimitere în afara faptului că reglementarea națională în cauză este aplicabilă fără

deosebire situațiilor reglementate de dispozițiile de drept al Uniunii în cauză și situațiilor pur interne, să considere că cererea de interpretare preliminară privind dispozițiile acestui drept îi este necesară pentru soluționarea litigiului pendinte în fața sa (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 54).

- 48 Elementele concrete care permit să se stabilească faptul că aplicabilitatea dispozițiilor dreptului Uniunii a fost determinată de dreptul național în mod direct și necondiționat, pentru a asigura un tratament identic situațiilor interne și situațiilor reglementate de dreptul Uniunii, trebuie să reiasă din decizia de trimitere (Hotărârea din 20 septembrie 2018, Fremoluc, C-343/17, EU:C:2018:754, punctul 21).
- 49 În acest scop, revine instanței de trimitere sarcina să indice, în conformitate cu articolul 94 din Regulamentul de procedură, motivul pentru care, în pofida caracterului său pur intern, litigiul pendinte în fața acesteia prezintă un element de legătură cu dispozițiile dreptului Uniunii care face ca interpretarea preliminară solicitată să fie necesară pentru soluționarea respectivului litigiu. Cerințele menționate figurează, de altfel, în Recomandările Curții de Justiție a Uniunii Europene în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare (JO 2019, C 380, p. 1).
- 50 În speță, instanța de trimitere, singura competentă să interpreteze dreptul național în cadrul sistemului de cooperare judiciară stabilit de articolul 267 TFUE, a precizat că articolele 2503, 2504 quater, 2506 ter și articolul 2506 quater ultimul paragraf din Codul civil, a căror aplicare în speță este solicitată de părțile din acțiunea principală, transpun, în dreptul național, articolele 12 și 19 din A șasea directivă. Astfel, aceasta reiese, după cum arată Comisia, din decreto legislativo n. 22 – Attuazione delle direttive n. 78/855/CEE e n. 82/891/CEE in materia di fusioni e scissioni societarie, ai sensi dell'art. 2, comma 1, della legge 26 marzo 1990, n. 69 (Decretul legislativ nr. 22 privind punerea în aplicare a Directivelor 78/855/CEE și 82/891/CE privind fuziunile și divizările, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Legea nr. 69 din 26 martie 1990), din 16 ianuarie 1991 (GURI nr. 19 din 23 ianuarie 1991).
- 51 Din decizia de trimitere reiese de asemenea că aceste articole din Codul civil, care transpun în dreptul național articolele 12 și 19 din A șasea directivă, se aplică, în temeiul articolului 2506 din Codul civil, atât operațiunilor de divizare prin care o societate atribuie o parte din patrimoniul său uneia sau mai multor societăți, cât și operațiunilor de divizare prin care o societate atribuie ansamblul patrimoniului său mai multor societăți, și aceasta atât pentru societățile pe acțiuni, cât și pentru societățile cu răspundere limitată.
- 52 Prin transpunerea celei de A șasea directive în acest mod, legiuitorul italian a decis, așadar, să aplice articolele 12 și 19 din A șasea directivă în mod direct și necondiționat și în cazul operațiunilor de divizare ale societăților cu răspundere limitată prin care o societate atribuie doar o parte din patrimoniul său unei alte societăți.
- 53 În plus, trebuie arătat că articolul 25 din A șasea directivă, invocat de Comisie în observațiile sale scrise, nu interzice legiuitorului național să aplice regimul divizărilor prevăzut de A șasea directivă în cazul unor operațiuni de divizare a societăților cu răspundere limitată prin care o societate atribuie doar o parte din patrimoniul său unei alte societăți, astfel cum a recunoscut Comisia în cadrul ședinței.
- 54 În aceste condiții, este necesar să se considere că, contrar celor susținute de Comisie, Curtea este competentă să răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere.

Cu privire la admisibilitatea cererii de decizie preliminară

- 55 I. G. I. susține că cererea de decizie preliminară este inadmisibilă pentru motivul că nu conține descrierea cadrului factual și normativ al întrebărilor adresate Curții, contrar celor prevăzute la articolul 94 din Regulamentul de procedură. În plus, I. G. I. și Costruzioni Ing. G. Iandolo arată că întrebările adresate sunt lipsite de relevanță, dat fiind că creanțele, pe care părțile din litigiul principal au încercat să le protejeze prin introducerea unei acțiuni pauliene, au fost toate stinse. În ședință, Comisia a arătat de asemenea că, dacă aceste creanțe au fost efectiv stinse, cererea de decizie preliminară este lipsită de obiect și trebuie declarată inadmisibilă.
- 56 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub propria răspundere și a cărei exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de relevanță. Refuzul Curții de a se pronunța asupra unei cereri formulate de o instanță națională este posibil numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util întrebărilor care i-au fost adresate (Hotărârea din 10 iulie 2019, *Federal Express Corporation Deutsche Niederlassung*, C-26/18, EU:C:2019:579, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 57 Dintr-o jurisprudență constantă rezultă de asemenea că necesitatea de a ajunge la o interpretare a dreptului Uniunii care să fie utilă instanței naționale impune definirea de către aceasta din urmă a cadrului factual și normativ în care se încadrează întrebările adresate sau cel puțin explicarea ipotezelor de fapt pe care se întemeiază aceste întrebări. În plus, decizia de trimitere trebuie să indice motivele exacte care au determinat instanța națională să ridice problema interpretării dreptului Uniunii și să considere necesar să adreseze Curții o întrebare preliminară (Hotărârea din 19 decembrie 2018, *Stanley International Betting și Stanleybet Malta*, C-375/17, EU:C:2018:1026, punctul 29 și jurisprudența citată).
- 58 În cererea de decizie preliminară, instanța de trimitere descrie în mod suficient cadrul juridic și factual al cauzei principale și explică în mod clar că întrebările înaintate Curții sunt necesare pentru a soluționa problema compatibilității acțiunii pauliene, introdusă în fața sa, cu dreptul Uniunii.
- 59 În plus, având în vedere indicațiile furnizate de instanța de trimitere, singura competență să interpreteze dreptul național în cadrul sistemului de cooperare judiciară stabilit de articolul 267 TFUE, nu se poate considera că întrebările adresate Curții nu prezintă nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal sau că privesc o problemă de natură ipotetică.
- 60 În consecință, cererea de decizie preliminară este admisibilă.

Cu privire la prima întrebare

- 61 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 12 din A șasea directivă trebuie interpretat în sensul că se opune ca, după realizarea unei divizări, creditorii societății divizate, ale căror drepturi sunt anterioare acestei divizări și care nu au făcut uz de instrumentele de protecție a creditorilor prevăzute de reglementarea națională în temeiul acestui articol, să poată introduce o acțiune pauliană în scopul de a se declara că divizarea menționată nu produce efecte în privința lor și de a formula acțiunii executorii sau asigurătorii asupra bunurilor transferate societății beneficiare.

- 62 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, în temeiul articolului 22 alineatul (1) din A șasea directivă, articolele 12 și 19 din această directivă sunt aplicabile divizărilor prin constituirea de noi societăți, în sensul articolului 21 alineatul (1) din A șasea directivă. Din articolul 22 alineatul (1) menționat rezultă că, pentru această aplicare, expresia „societăți comerciale implicate într-o divizare” desemnează societatea comercială divizată, iar expresia „societate comercială beneficiară” desemnează fiecare dintre noile societăți comerciale.
- 63 În temeiul articolului 12 alineatul (1) din A șasea directivă, statele membre trebuie să prevadă un sistem adecvat de protecție a intereselor creditorilor societății divizate ale căror creanțe sunt anterioare datei publicării proiectului de divizare și nu sunt scadente la data publicării.
- 64 Articolul 12 alineatul (2) din A șasea directivă prevede că, în sensul alineatului (1) al acestui articol, legislațiile statelor membre trebuie să prevadă cel puțin dreptul creditorilor în cauză de a obține garanții adecvate dacă această protecție este impusă de situația financiară a societății comerciale divizate și de cea a societății comerciale căreia îi va fi transferată obligația în conformitate cu proiectul de divizare și dacă creditorii în cauză nu dispun deja de astfel de garanții.
- 65 În plus, din articolul 12 alineatele (3) și (6) din A șasea directivă coroborat cu articolul 22 alineatul (1) din această directivă reiese că statele membre pot prevedea o răspundere solidară a societăților nou-constituite pentru obligațiile societății divizate.
- 66 Desigur, printre instrumentele de protecție a creditorilor societății divizate, prevăzute la articolul 12 din A șasea directivă, nu figurează acțiunile pauliene.
- 67 Cu toate acestea, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 59 și 60 din concluzii, utilizarea expresiei „cel puțin” la articolul 12 alineatul (2) din A șasea directivă indică faptul că acest articol prevede un sistem minim de protecție a intereselor creditorilor societății divizate, pentru creanțele născute anterior publicării proiectului de divizare și nescadente la data acestei publicări. Prin urmare, alineatul menționat nu împiedică statele membre să prevadă instrumente de protecție a intereselor acestor creditori suplimentari în ceea ce privește respectivele creanțe.
- 68 În plus, nu reiese din articolul 12 din A șasea directivă că nerecurgerea la unul dintre instrumentele de protecție a creditorilor societății divizate, prevăzute de reglementarea națională în temeiul acestui articol, îi împiedică pe aceștia să utilizeze alte instrumente de protecție decât cele enumerate la articolul menționat.
- 69 În aceste condiții, trebuie să se considere, în lumina obiectivului prevăzut în al optulea considerent al acestei directive de a proteja creditorii, inclusiv deținătorii de obligațiuni, precum și deținătorii de alte titluri ale societăților care participă la divizarea prejudiciului care poate rezulta din realizarea divizării, că articolul 12 din A șasea directivă nu exclude posibilitatea creditorilor unei societăți divizate să introducă o acțiune pauliană precum cea în discuție în litigiul principal, atunci când situația financiară a societății divizate, precum și cea a societății căreia îi va fi transferată obligația în conformitate cu proiectul de divizare face ca această protecție să fie necesară. Cu toate acestea, efectele unei astfel de acțiuni nu trebuie să fie contrare obiectivului acestei dispoziții.
- 70 În acest context, este necesar să se arate că din însuși modul de redactare a primei întrebări reiese că o acțiune pauliană precum cea prevăzută la articolul 2901 din Codul civil, intentată de creditorii societății divizate, le poate permite să obțină, în cadrul executării silite, o poziție preferențială în raport cu creditorii societății beneficiare sau ai societăților beneficiare și să fie plasați în rang înaintea asociaților acestora din urmă. Dat fiind că operațiunea de divizare în discuție în litigiul principal este o operațiune de divizare prin constituirea unei noi societăți, expresia „societatea beneficiară sau societățile beneficiare”, utilizată de instanța de trimitere, trebuie să fie înțeleasă ca desemnând societatea nou-constituită sau societățile nou-constituite.

- 71 Or, sistemul de protecție minimă a intereselor creditorilor, prevăzut la articolul 12 alineatul (1) din A șasea directivă coroborat cu articolul 22 alineatul (1) din această directivă, privește creditorii societății divizate, iar nu cei ai societăților nou-constituite sau ale asociațiilor acestora din urmă, întrucât aceste societăți nu au existat anterior divizării.
- 72 În plus, rezultă din articolul 12 alineatul (4) din A șasea directivă coroborat cu articolul 2 alineatul (3) din această directivă și cu articolul 13 alineatul (3) din A treia directivă că protecția „poate fi diferită” pentru creditorii societăților nou-constituite și pentru cei ai societății divizate.
- 73 Articolul 12 din A șasea directivă nu impune, așadar, ca protecția creditorilor societăților nou-constituite prevăzută de statele membre să fie echivalentă cu cea a creditorilor societății divizate.
- 74 Prin urmare, se poate deduce din ansamblul acestor dispoziții că armonizarea *a minima*, efectuată prin A șasea directivă, a protecției intereselor creditorilor societăților care participă la divizare nu se opune ca, în contextul unei divizări prin constituirea unei noi societăți, cum este cazul în cadrul litigiului principal, să se acorde prioritate protecției intereselor creditorilor societății divizate.
- 75 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 12 din A șasea directivă coroborat cu articolele 21 și 22 din această trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca, după realizarea unei divizări, creditorii societății divizate, ale căror drepturi sunt anterioare acestei divizări și care nu au făcut uz de instrumentele de protecție a creditorilor prevăzute de reglementarea națională în temeiul articolului 12, să poată introduce o acțiune pauliană în scopul de a se declara că divizarea menționată nu produce efecte în privința lor și de a formula acțiuni executorii sau asiguratorii asupra bunurilor transferate societății nou-constituite.

Cu privire la a doua întrebare

- 76 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 19 din A șasea directivă, care prevede regimul nulității divizării, trebuie interpretat în sensul că se opune introducerii, după realizarea unei divizări, de către creditorii societății divizate, a unei acțiuni pauliene care nu aduce atingere validității acestei divizări, ci permite numai să o facă inopozabilă acestor creditori.
- 77 Articolul 19 din A șasea directivă prevede regimul nulității divizărilor. În special, acest articol limitează cazurile de nulitate, prevede un termen scurt pentru a invoca nulitatea și stabilește că, în cazul în care este posibilă remedierea neregulii care poate determina nulitatea divizării, societăților interesate li se acordă un termen pentru reglementarea situației.
- 78 Noțiunea de „nulitate” nu este definită de A șasea directivă.
- 79 În lipsa unei definiții a acestei noțiuni, este necesar, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, să se determine înțelesul și conținutul acesteia în conformitate cu sensul obișnuit al termenilor folosiți, ținând seama și de contextul în care sunt utilizați, precum și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte (Hotărârea din 26 iulie 2017, Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, punctul 73 și jurisprudența citată).
- 80 Noțiunea de „nulitate”, în sensul său obișnuit, face referire la acțiuni care vizează anularea unui act, determină dispariția sa și produc efecte în privința tuturor.
- 81 Această semnificație a noțiunii de „nulitate” este confirmată de contextul acestei noțiuni și de obiectivele urmărite de A șasea directivă, după cum a arătat domnul avocat general la punctele 73-75 din concluzii.

- 82 Astfel, în ceea ce privește contextul noțiunii respective, trebuie arătat că articolul 19 alineatul (1) litera (b) din A șasea directivă prevede că nulitatea unei divizări care a produs efecte nu poate fi pronunțată decât în trei cazuri, și anume pentru lipsa controlului preventiv judecătoresc sau administrativ al legalității, dacă nu a fost întocmită sau certificată în forma juridică adecvată sau dacă se arată că decizia adunării generale care a aprobat proiectul de divizare este nulă sau poate fi anulată în conformitate cu dreptul intern.
- 83 Or, aceste trei cazuri de nulitate au legătură cu formarea divizării și afectează însăși existența acesteia. Este vorba, așadar, despre cazuri care determină dispariția divizării.
- 84 În ceea ce privește obiectivele urmărite de A șasea directivă, din al unsprezecelea considerent al celei de A șasea directive reiese că legiuitorul Uniunii a apreciat că trebuie limitate cazurile de nulitate și să se prevadă, pe de o parte, posibilitatea de a acoperi neregulile ori de câte ori este posibil și, pe de altă parte, restrângerea termenului în care poate fi invocată nulitatea în vederea asigurării securității juridice în raporturile atât între societățile care participă la divizare, cât și între acestea și terți, precum și între acționari. Acest obiectiv al celei de A șasea directive, care a fost pus în aplicare la articolul 19 din aceasta, confirmă că nulitatea unei divizări produce efecte în privința tuturor.
- 85 Or, astfel cum observă domnul avocat general la punctul 79 din concluzii, dacă acțiunea în nulitate urmărește sancționarea nerespectării condițiilor pentru formarea actului de divizare, o acțiune pauliană precum cea în discuție în litigiul principal are ca obiect numai protecția creditorilor ale căror drepturi au fost periclitate prin divizare.
- 86 Astfel, din decizia de trimitere reiese că acțiunea pauliană intentată de pârâții din litigiul principal, în temeiul articolului 2901 din Codul civil, permite numai să le devină inopozabilă divizarea respectivă și în special transferul anumitor bunuri vizate în actul de divizare. Acțiunea menționată nu afectează validitatea acestei divizări, nu determină dispariția ei și nu produce efecte în privința tuturor.
- 87 Prin urmare, acțiunea menționată nu intră sub incidența noțiunii de „nulitate” prevăzute la articolul 19 din A șasea directivă.
- 88 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 19 din A șasea directivă coroborat cu articolele 21 și 22 din această directivă, care prevede regimul nulităților divizării, trebuie interpretat în sensul că nu se opune introducerii, după realizarea unei divizări, de către creditorii societății divizate, a unei acțiuni pauliene care nu aduce atingere validității acestei divizări, ci permite numai să o facă inopozabilă acestor creditorii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 89 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) Articolul 12 din A șasea directivă 82/891/CEE a Consiliului din 17 decembrie 1982 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind divizarea societăților comerciale pe acțiuni, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/63/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007, coroborat cu articolele 21 și 22 din Directiva 82/891 menționată trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca, după realizarea unei divizări, creditorii societății divizate, ale căror drepturi sunt anterioare acestei divizări și care nu au făcut uz de instrumentele de protecție a creditorilor prevăzute de reglementarea națională în**

temeiul articolului 12, să poată introduce o acțiune pauliană în scopul de a se declara că divizarea menționată nu produce efecte în privința lor și de a formula acțiuni executorii sau asigurătorii asupra bunurilor transferate societății nou-constituite.

- 2) Articolul 19 din Directiva 82/891, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/63, coroborat cu articolele 21 și 22 din Directiva 82/891 menționată, care prevede regimul nulităților divizării, trebuie interpretat în sensul că nu se opune introducerii, după realizarea unei divizări, de către creditorii societății divizate, a unei acțiuni pauliene care nu aduce atingere validității acestei divizări, ci permite numai să o facă inopozabilă acestor creditori.**

Semnături